EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 9.10.2024
COM(2024) 444 final

2024/0244 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

mis käsitleb liidu poolt AKVRO-ELi ministrite nõukogus võetavat seisukohta seoses ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vahelise partnerluslepingu artikli 3 kohase partnerlusdialoogi pidamiseks ette nähtud ühissuuniste vastuvõtmisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb liidu poolt AKVRO-ELi ministrite nõukogus võetavat seisukohta seoses ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vahelise partnerluslepingu (edaspidi „Samoa leping“) artikli 3 kohase partnerlusdialoogi rakendamiseks ette nähtud ühissuuniste vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vaheline partnerlusleping

Samoa lepingu eesmärk on süvendada lepinguosaliste vahelist poliitilist partnerlust, et saavutada vastastikku kasulikke tulemusi ühist ja kattuvat huvi pakkuvates küsimustes kooskõlas ühiste väärtustega. Lepingule kirjutati alla Samoas 15. novembril 2023 ja seda on kooskõlas lepingu artikli 98 lõikega 4 ajutiselt kohaldatud alates 1. jaanuarist 2024. Kooskõlas lepingu artikli 98 lõikega 2 jõustub leping pärast seda, kui lepinguosalised on oma sisemenetlused lõpule viinud.

Euroopa Liit ja kõik selle liikmesriigid on lepinguosalised[1].

2.2. AKVRO-ELi ministrite nõukogu

AKVRO-ELi ministrite nõukogu on Samoa lepingu artikliga 88 loodud ministrite tasandi organ. Sellesse kuuluvad ühelt poolt iga AKVRO liikme esindaja ministrite tasandil ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide esindajad ministrite tasandil. Seda juhivad ühiselt ühelt poolt AKVRO liikmete nimetatud eesistuja ja teiselt poolt ELi poole nimetatud eesistuja.

AKVRO-ELi ministrite nõukogu üks ülesandeid on võtta vastu tegevussuuniseid ja teha otsuseid lepingu sätete rakendamiseks vajalike konkreetsete aspektide elluviimiseks.

AKVRO-ELi ministrite nõukogu võtab vastu otsuseid, mis on siduvad kõigile lepinguosalistele, kui ei ole sätestatud teisiti, ja esitab lepinguosaliste ühisel kokkuleppel soovitusi seoses oma ükskõik millise ülesandega, mis on loetletud lepingu artikli 88 lõikes 4. AKVRO-ELi ministrite nõukogu menetlused on kehtivad üksnes siis, kui kohal on Euroopa Liidu esindajad, vähemalt poolte Euroopa Liidu liikmesriikide esindajad ja vähemalt kaks kolmandikku liikmetest, kes esindavad AKVRO liikmete valitsusi. Kui ükskõik kes AKVRO-ELi ministrite nõukogu liikmetest ei saa ise kohale tulla, võib ta saata oma esindaja. Esindajal on kõik selle liikme õigused.

Lisaks sellele võib AKVRO-ELi ministrite nõukogu teha otsuseid või esitada soovitusi kirjaliku menetluse teel, nagu on ette nähtud artikli 88 lõikes 6.

2.3. AKVRO-ELi ministrite nõukogu kavandatav õigusakt

Samoa lepingu artikliga 3 kutsutakse lepinguosalisi üles pidama lepingu tulemuslikuks rakendamiseks kõikides lepinguga hõlmatud valdkondades korrapärast, tasakaalustatud, laiaulatuslikku ja sisulist partnerlusdialoogi, mille tulemusel mõlemad pooled võtavad

[1] Nõukogu 20. juuli 2023. aasta otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vahelise partnerluslepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 2023/2861, 28.12.2023).

kohustusi ja vajaduse korral meetmeid. Nimetatud dialoogi eesmärk on vahetada teavet, parandada vastastikust mõistmist, lihtsustada kokkulepitud prioriteetide ja ühiste tegevuskavade kehtestamist riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil ning aidata kaasa süvendatud koostööle ja koordineerimisele rahvusvahelises plaanis seoses ühist huvi pakkuvate küsimuste ja uute probleemidega. Partnerlusdialoogi peetakse kõige sobilikumal riigisisesel, piirkondlikul või mitut riiki kaasaval tasandil, kasutades ära kõikvõimalikud kanalid, sealhulgas piirkondlikus ja rahvusvahelises kontekstis.

AKVRO-ELi ministrite nõukogu võtab vastu suunised, mille kohaselt rakendada Samoa lepingu artikliga 3 ette nähtud partnerlusdialoogi (edaspidi „kavandatav õigusakt“) ja mille eesmärk on anda üldisi tegevusega seotud juhiseid, säilitades samal ajal paindlikkuse, mis on vajalik dialoogi kohandamiseks eri kontekstidele ja dialoogi eri tasanditele.

Kavandatavas õigusaktis võetakse arvesse eelmise AKVRO-ELi partnerluslepingu[2] artikli 8 kohase poliitilise dialoogi käigus saadud kogemusi, millest ilmneb vajadus: i) määratleda partnerlusdialoogi tasakaalustatud ja ühiselt kokku lepitud tegevuskavad; ii) tagada, et dialoogi ja tegevuskava punktide käsitlemise reeglitele lähenetakse paindlikult ja olukorrast sõltuvalt; iii) suurendada võimaluse korral kodanikuühiskonna ja erasektori kaasatust; iv) luua suurem sünergia poliitika ja poliitilise dialoogi ning riikliku, piirkondliku ja üleilmse tasandi dialoogi vahel; v) võtta jõulisemalt ühiseid järelmeetmeid.

Kavandatav õigusakt muutub pärast selle vastuvõtmist lepinguosalistele siduvaks kooskõlas lepingu artikli 88 lõikega 5, milles on sätestatud, et AKVRO-ELi ministrite nõukogu võtab vastu otsuseid, mis on siduvad kõigile lepinguosalistele, kui ei ole sätestatud teisiti, ja esitab lepinguosaliste ühisel kokkuleppel soovitusi seoses oma ükskõik millise lõikes 4 nimetatud ülesandega.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjon teeb ettepaneku, et liit nõustuks kavandatava õigusakti vastuvõtmisega. AKVRO-ELi ministrite nõukogu õigusakti eelnõu on esitatud käesoleva ettepaneku lisas.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Nende hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu[3].

---

[2] Koostööleping ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, mis allkirjastati Cotonous 23. juunil 2000. aastal.

[3] Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa *vs*. nõukogu, C–399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

AKVRO-ELi ministrite nõukogu on Samoa lepingu artikliga 88 loodud organ.

AKVRO-ELi ministrite nõukogule on antud ülesanne võtta vastu õigusliku toimega akt. Kavandatav õigusakt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas Samoa lepingu artikli 88 lõikega 5. Kavandatav õigusakt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud kolmandate riikidega assotsieerimisega; eeskätt edendatakse sellega Samoa lepingu eesmärkide rakendamist. Meetmeid on kavas võtta kõigis Samoa lepinguga hõlmatud valdkondades ja nende eesmärk on veelgi paremini rakendada ja süvendada lepinguosaliste vahelist assotsiatsiooni. Sellest tulenevalt tuleb otsuse valdkonna kindlaksmääramisel lähtuda assotsieerimislepingu kui terviku horisontaalsest iseloomust ja vastavast materiaalõiguslikust alusest, mis hõlmab kõiki Samoa lepingu rakendamise aspekte.

Niisiis on materiaalõiguslik alus sama nagu Samoa lepingu puhul, st ELi toimimise lepingu artikkel 217.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 217 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

2024/0244 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

mis käsitleb liidu poolt AKVRO-ELi ministrite nõukogus võetavat seisukohta seoses ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vahelise partnerluslepingu artikli 3 kohase partnerlusdialoogi pidamiseks ette nähtud ühissuuniste vastuvõtmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 217 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) 15. novembril 2023 allkirjastati vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2023/2861[4] ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vaheline partnerlusleping, mida hakati ajutiselt kohaldama 1. jaanuaril 2024.

(2) Lepingu artikli 88 lõike 4 kohaselt võib AKVRO-ELi ministrite nõukogu võtta vastu tegevussuuniseid ja teha otsuseid lepingu sätete rakendamiseks vajalike konkreetsete aspektide elluviimiseks.

(3) AKVRO-ELi ministrite nõukogu peab võtma vastu ühissuunised lepingu artikli 3 kohase partnerlusdialoogi pidamiseks.

(4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel AKVRO-ELi ministrite nõukogus võetav seisukoht, kuna ühissuunised lepingu artikli 3 kohase partnerlusdialoogi pidamiseks on liidule siduvad.

(5) Kavandatava õigusakti eesmärk on anda üldisi tegevusega seotud juhiseid artikli 3 täitmiseks, säilitades samal ajal paindlikkuse, mis on vajalik dialoogi kohandamiseks eri kontekstidele ja dialoogi eri tasanditele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Ainus artikkel

1. Liidu nimel AKVRO-ELi ministrite nõukogus võetav seisukoht tugineb lepingu artikli 3 kohase partnerlusdialoogi pidamiseks ette nähtud suuniste kavandile, mis on lisatud käesolevale otsusele.

[4] Nõukogu 20. juuli 2023. aasta otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vahelise partnerluslepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 2023/2861, 28.12.2023).

2. Liidu esindajad AKVRO-ELi ministrite nõukogus võivad kokku leppida, et ühissuuniste kavandis tehakse väiksemaid tehnilisi muudatusi ilma, et selleks oleks vaja uut nõukogu otsust.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja